

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W GDAŃSKU**

RGD.561-6/00/01/CF

Gdańsk, dnia 23 lipca 2001r.

19

DECYZJA NR RGD.17/2001

Na podstawie art. 105 § 1 K.p.a., w związku z art. 93 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319), po rozpatrzeniu sprawy wszczętej na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej „KADET” w Szczecinie w przedmiocie stwierdzenia stosowania praktyki monopolistycznej polegającej na nadużywaniu przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinie pozycji dominującej na lokalnym rynku odbioru ścieków poprzez narzucanie uciążliwych warunków ogólnych i technicznych przyłączenia do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej osiedla mieszkaniowego przy ul. Łukasieńskiego w Szczecinie, przewidujących konieczność przebudowy i modernizacji, na koszt wnioskodawcy, urządzeń kanalizacyjnych, a następnie nieodpłatnego ich przekazania na rzecz Zakładu Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinie, co mogło stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji [...], w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **UMARZA SIĘ** postępowanie administracyjne.

UZASADNIENIE

Do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej Prezesem Urzędu lub organem antymonopolowym) w czerwcu 2000r. wpłynął wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej „KADET” w Szczecinie (zwanej dalej Spółdzielnią) o stwierdzenie stosowania przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinie (zwanej dalej ZWIK lub Spółką) praktyk monopolistycznych polegających na narzucaniu uciążliwych warunków umowy, przynoszących narzucającemu te warunki nieuzasadnione korzyści.

80-824 GDAŃSK, UL. PODWALE PRZEDMIEJSKIE 30

TEL. (058) 346-29-32, TEL/FAX (058) 346-29-33, TEL. CENTRALA (058) 301-50-21

E-MAIL: GDANSK@UOKIK.GOV.PL

W uzasadnieniu wniosku Spółdzielnia podniosła, iż aby przystąpić do budowy osiedla mieszkaniowego przy ul. Łukasińskiego w Szczecinie, musiała uzyskać warunki ogólne i techniczne przyłączenia tegoż osiedla do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

Warunki takie, znak [REDAKTOWANE] wydał w dniu 27.08.1997r. Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Szczecinie. W ustaleniach dodatkowych warunków, działająca w imieniu Spółdzielni Sp. z o.o. „EUROPROJEKT” w Szczecinie, zobowiązana została m.in. do wymiany istniejącego kanału sanitarnego przy ul. Łukasińskiego. Spółdzielnia dokonała przebudowy, zgodnie z wydanymi warunkami technicznymi, ponosząc przy tym całkowity koszt robót, materiałów i urządzeń.

W dniu 01.12.1999r. nastąpił odbiór techniczny przebudowanego kanału i przejęcie go przez ZWiK do eksploatacji. Spółdzielnia uważa, iż została przymuszona do zawarcia umowy w narzuconym przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji brzmieniu, bowiem uzyskanie przedmiotowych warunków technicznych było warunkiem niezbędnym do uzyskania pozwolenia na budowę osiedla. Wynikający z nich obowiązek bezpłatnego przekazania zmodernizowanej sieci na rzecz ZWiK dowodzi, jej zdaniem, nie tylko uciążliwości warunków łączącej strony umowy, ale także wskazuje na przysporzenie Spółce nieuzasadnionych korzyści (wskutek przekazania na rzecz ZWiK zmodernizowanego, a praktycznie wybudowanego w całości od podstaw kanału sanitarnego o wartości [REDAKTOWANE] zł).

Biorąc powyższe pod uwagę w dniu 21.07.2000r. organ antymonopolowy wszczął przeciwko Zakładowi Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinie postępowanie administracyjne pod zarzutem stosowania przez ww. przedsiębiorcę praktyk monopolistycznych polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku odbioru ścieków poprzez narzucanie skarżącej Spółdzielni uciążliwych warunków ogólnych i technicznych przyłączenia do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej osiedla mieszkaniowego przy ul. Łukasińskiego w Szczecinie, przewidujących konieczność przebudowy i modernizacji, na koszt wnioskodawcy, urządzeń kanalizacyjnych, a następnie nieodpłatnego ich przekazania na rzecz skarżonego przedsiębiorcy, co może wyczerpywać znamiona zachowania zakazanego z mocy art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 lutego 1990r. o przeciw-

działaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 1999r. Nr 52, poz. 547; zm. Dz.U. z 2000r. Nr 31, poz. 381).

W związku z wejściem w życie z dniem 1.04.2001r. ustawy z dnia 15.12.2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 132, poz. 1319) postawione Spółce zarzuty oceniane były pod kątem naruszenia przepisu art. 8 ust. 2 pkt 6 aktualnie obowiązującej ustawy antymonopolowej.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego skarżona Spółka oświadczyła, iż postawiony jej zarzut stosowania wyżej określonych praktyk monopolistycznych jest bezzasadny i nie znajduje oparcia zarówno w stanie faktycznym, jak i obowiązujących przepisach prawa. Wniosek SM „KADET” nie wskazuje ponadto, jakie konkretne działania Spółki mogłyby być uznane za praktyki monopolistyczne. Na tę okoliczność podniosła ona, iż:

- stron objętych postępowaniem nie łączy żadna umowa, a Spółka nie ustalała warunków technicznych stawiających określone wymagania w stosunku do SM „KADET”, bowiem właścicielem urządzeń kanalizacji sanitarnej przy ul. Łukasińskiego – do dnia wydania kwestionowanych warunków - była Gmina Miasta Szczecin reprezentowana przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji - zakład budżetowy Gminy; Zakład ten – na wniosek działającej w imieniu SM „KADET” firmy Zakład Projektowo-Inwestycyjny „EUROPROJEKT” Sp. o.o. w Szczecinie - wydał w dniu 27.08.1997r. warunki ogólne i techniczne przyłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- w przedmiotowych warunkach ustalono, iż SM „KADET” wymieni istniejący kanał sanitarny oraz dokona modernizacji pompowni, gdyż istniejąca sieć, która w pełni gwarantowała niezakłócony odbiór ścieków z istniejącej i planowanej (bez uwzględnienia inwestycji realizowanej przez Spółdzielnię) zabudowy, po wybudowaniu osiedla mieszkaniowego przez Spółdzielnię, nie będzie spełniała wymogów technicznych związanych z przyłączeniem nowych podmiotów, ze względu na zbyt mały przekrój rur,
- wymogi takie, jak postawiono SM „KADET”, mają charakter incydentalny, a stosunkowo szeroki zakres niezbędnych prac wymaganych od Spółdzielni wynikał przede wszystkim z lokalizacji inwestycji; kupując tereny tańsze winna się ona liczyć z tym, iż będzie musiała ponieść koszty związane z dobrojeniem terenu; większość inwestorów stara się o lokalizację inwestycji w rejonach Szczecina wyposażonych w wymaganą infrastrukturę,
- nie jest prawdą, iż Spółdzielnia poniosła całkowity koszt modernizacji kanału, bowiem - zgodnie z przyjętymi przez nią warunkami technicznymi - w ramach tego zadania winna ona również zmodernizować pompownię,

będącą istotnym elementem przebudowywanego kanału;

- nie jest również prawdą, iż sporny kanał sanitarny został odebrany do eksploatacji – odbioru nie dokonano z winy SM „KADET”, jednakże Spółka nie uchyliła się od przejęcia kanału do eksploatacji, jak również od zawarcia umowy na odbiór ścieków,
- wobec odmowy przez Spółdzielnię wykonania modernizacji pompowni, Spółka zwolniła ją z tego obowiązku, przyjmując na siebie ciężar organizacyjny i finansowy tego zadania, co wiązało się z poniesieniem w 2000r. dodatkowych, nieprzewidzianych w planie finansowym Spółki, środków w wysokości ponad [REDAKTOWANE] zł.,
- udział ZWiK w przedmiotowej modernizacji (nie zaplanowany w aspekcie organizacyjnym i finansowym) i przejęcie do wykonania pozostałych prac związanych z modernizacją sieci, którą winna wykonać Spółdzielnia, świadczy o ekwiwalentności świadczeń w ramach łączącego strony stosunku prawnego i trudno takie działanie nazwać narzucaniem swojego stanowiska przez Spółkę,
- tezie o nieuzasadnionych korzyściach finansowych uzyskanych przez Spółkę przeczy kalkulacja finansowa, zarówno w kontekście planowanych, jak i poniesionych wydatków, bowiem przejęcie sieci po jej podłączeniu wymaga ponoszenia kosztów związanych z konserwacją, remontami, odtwarzaniem, modernizacją czy też przejęciem odpowiedzialności za szkody wynikłe w związku z funkcjonowaniem sieci.

Dodatkowo, pismem z dnia 28.08.2000r., Spółka³ poinformowała, iż:

- sieć kanalizacyjna funkcjonująca na terenie Gminy Miasta Szczecin została wniesiona aportem do Spółki w takim zakresie, w jakim była ona eksploatowana przez ZWiK – zakład budżetowy Gminy; poddany przebudowie fragment czynnego kanału przy ul. Łukasińskiego stanowi majątek Gminy Miasta Szczecin,
- do przebudowanego odcinka nie będą podłączeni nowi użytkownicy, tj. inni niż użytkownicy kanału przed przebudową i SM „KADET”; przebudowany odcinek służyć będzie jedynie jako tranzyt dla ścieków z przepompowni.

Spółdzielnia pismem z dnia 21.08.2000r., (jak i następnymi z dnia 15.09.00r., 20.11.2000r., 9.03.2001r. i 14.04.2001r.), ustosunkowując się do wyjaśnień złożonych przez ZWiK, podniosła, m.in., iż:

- nieprawdą jest, jakoby stron, tj. Spółdzielni i Spółki, nie łączyła umowa dotycząca modernizacji kolektora sanitarnego i przepompowni, bowiem z dniem 27.01.2000r., tj. w dniu zarejestrowania Spółka weszła we wszystkie prawa i obowiązki byłego ZWiK w Szczecinie,

- modernizacja kanału została wykonana zgodnie z wydanymi warunkami technicznymi, a przebudowany został faktycznie odebrany poprzez wykonanie termowizji przez przedstawiciela ZWiK w dniu 28.09.1999r. i jest obecnie eksploatowany,
- formalny odbiór zmodernizowanego kolektora (drukami PT) nie nastąpił, bowiem ZWiK uzależnił jego przyjęcie od nieodpłatnego przekazania go przez Spółdzielnię,
- nieprawdą jest też, iż zmodernizowany kolektor sanitarny nie może działać bez modernizacji pompowni, bowiem ścieki są odbierane i przepompowywane; w ocenie Spółdzielni - gdyby przepompownia modernizowana była przez nią - koszt tych prac wyniósłby [REDACTED] zł; podanie przez Spółkę kwoty modernizacji równej [REDACTED] zł jest jedynie argumentem zmierzającym do wykazania „rzekomej” współmierności kosztów,
- nie jest prawdą, iż do zmodernizowanego przez Spółdzielnię kolektora sanitarnego nie zostaną podłączeni inni użytkownicy, niż ci, którzy byli podłączeni przed datą modernizacji, bowiem nowi inwestorzy wznoszący budynki na osiedlach Samosierry i Mierzyn (w tym WAM OR Szczecin i Miasto i Gmina Szczecin, która wybudowała domy wielorodzinne w ramach budownictwa STBS) uzyskiwali dostęp do tego kanału w oparciu o wydane im przez ZWiK warunki techniczne,
- WAM OR Szczecin został formalnie podłączony do kolektora w dniu 20.07.2000r., na podstawie udzielonych mu przez ZWiK warunków; WAM OR Szczecin otrzymał od Spółki najpierw pierwotne, niezmienione warunki techniczne (takie jak Spółdzielnia, bowiem wznosił budynki na należących do niej gruntach), które następnie z niezrozumiałych dla wnioskodawcy powodów zostały zmienione, tak że inwestor ten został zwolniony przez Spółkę z jakichkolwiek kosztów modernizacji przepompowni i kolektora,
- spór z WAM wynika jedynie z niedotrzymania umów notarialnych przez WAM OR Szczecin (WAM OR Szczecin realizował inwestycję na gruntach Spółdzielni, które następnie od niej kupił) i dotyczy partycypacji w kosztach budowy sieci wewnętrznych, zaś spór przed Urzędem ma na celu wykazanie faktu nierównego traktowania podmiotów zrzucających ścieki,
- Spółdzielnia pozwała WAM OR Szczecin o dotrzymanie zobowiązań podjętych przed notariuszem w zakresie partycypowania w kosztach przebudowy kolektora sanitarnego,
- Skarżąca uznaje, iż warunki finansowe ZWiK na modernizację sieci miejskiej są ograniczone i dlatego wykonała na własny koszt przebudowę kanału, jednakże nie może ona być jedynym inwestorem dyskryminowanym przez Spółkę, bowiem pomimo tak dużej ilości podmiotów zrzucających ścieki do kolektora, kosztami jego modernizacji obciążono tylko Spółdzielnię, która w związku z tym poniosła koszty w kwocie [REDACTED] zł,
- wnioskodawczynie gotowa jest podpisać stosowne dokumenty związane z

odbiorem zmodernizowanego kolektora, jednakże nie pod warunkiem, że będzie to uzależnione od nieodpłatnego przekazania kolektora Spółce,

- odmowa zrefundowania całości lub części kosztów poniesionych przez Spółdzielnię na modernizację kolektora sanitarnego, które są znacznie wyższe od kosztów modernizacji przepompowni poniesionych przez Spółkę oraz nierówne traktowanie podmiotów zrzucających ścieki (WAM OR Szczecin otrzymał warunki ogólne techniczne i został podłączony do zmodernizowanego kolektora bez jakiegokolwiek partycypacji w kosztach) stanowią, w jej ocenie, o stosowaniu przez ZWiK praktyk monopolistycznych.

W ocenie Spółdzielni, istotą sporu między nią a skarżoną Spółką jest fakt zmuszenia jej - pod rygorem nieuzyskania pozwolenia na budowę - do przebudowy kolektora w stopniu nieadekwatnym do ilości ścieków zrzucanych z wybudowanego przez nią osiedla (osiedle Spółdzielni liczy [REDAKTED] lokale). ZWiK wiedząc, iż na osiedlach Samosierry i Mierzyn powstanie szereg budynków wielorodzinnych zmusił Spółdzielnię do modernizacji kanału w takim zakresie, aby możliwy był odbiór ścieków od innych użytkowników z tych dynamicznie rozwijających się osiedli. Spółdzielnia wydatkując własne środki na modernizację, przysporzyła tym samym korzyści obecnych i spodziewanych ZWiK, bowiem Spółka pobiera od każdego podmiotu opłaty za odbiór ścieków przekazywanych przez zmodernizowany kolektor.

Spółdzielnia poinformowała ponadto, iż była inicjatorem spotkania, w dniu 18 lutego 2000r., w trakcie którego ustalono, iż aby zrównoważyć poniesione przez nią wydatki na modernizację kolektora sanitarnego, otrzyma ona zwrot poniesionych kosztów bądź zwolniona będzie czasowo z wnoszenia opłat za odprowadzanie ścieków, zaś w dniu 9.04.2001r. wystąpiła do ZWiK o zawarcie ugody w sprawie będącej przedmiotem sporu.

Spółka pismem z dnia 19.09.2000r. a także następnymi, tj. z dnia 9.10.2000r., 12.01.2001r., 23.02.2001r., 13.03.2001r., 19.04.2001r., 7.05.2001r., 14.05.2001r. oraz 25.05.2001r., ustosunkowując się do zarzutów SM KADET, zaprzeczyła jakoby na spotkaniu w dniu 18.02.2000r. doszło do jakichkolwiek ustaleń.

Spółka podjęła się modernizacji przepompowni w związku z koniecznością zapewnienia odprowadzania ścieków z całego osiedla, zagrożonego najpierw niewykonaniem przez Spółdzielnię części prac, a następnie bezprawną groźbą zamontowania zasuw odcinającej istniejący kanał, co groziło zalaniem ściekami okolic osiedla przy ul. Łukasińskiego.

Przyczyną zwolnienia z wykonania części prac ustalonych w warunkach technicznych zarówno dla Spółdzielni, jak i WAM OR Szczecin był również przedłużający się spór między WAM OR Szczecin i Spółdzielnią o partycypację w kosztach i wzajemne rozliczenia związane z modernizacją sieci technicznej, ustalone wcześniej w związku ze sprzedażą przez Spółdzielnię części gruntu na rzecz WAM. WAM OR Szczecin wyraził wolę modernizacji pompowni we własnym zakresie, jednakże Spółdzielnia z wiadomych sobie przyczyn nie zgodziła się na to (tak, jak protestowała, aby robił to ZWiK), podtrzymując stanowisko, iż to ona dokona modernizacji pompowni we własnym zakresie. Z obowiązku tego Spółdzielnia nie wywiązała się. Działanie takie jest dla Spółki niezrozumiałe, bowiem z jednej strony Spółdzielnia domaga się w procesie cywilnym zwrotu kosztów prac modernizacyjnych od WAM, a ZWiK zarzuca nierówne traktowanie podmiotów, z drugiej zaś strony jest przeciwna, aby inne podmioty wykonywały te prace i protestuje przeciwko wydaniu im warunków ogólnych i technicznych przyłączenia do sieci miejskiej. W pierwotnym wystąpieniu „EUROPROJEKT” wskazywał na [REDAKCYJA] mieszkań na osiedlu, na co zostały wydane warunki techniczne, a następnie poinformowano ZWiK o zagęszczeniu terenu i poproszono o rozszerzenie warunków technicznych. W związku z tym nowe warunki wydane zostały w dniu 27.08.1997r.

ZWiK jest spółką komunalną i ceny za jej podstawowe usługi (dostawa wody, odbiór ścieków) ustala Gmina Miasta Szczecin. Ze względu na ograniczone środki finansowe i organizacyjne, Spółka nie ma możliwości, aby wszystkim podmiotom zwracającym się o wydanie warunków technicznych zagwarantować wykonanie i sfinansowanie sieci w szybkim terminie. Udział Spółki w takiej inwestycji zależy od jej aktualnych możliwości wyznaczonych planami inwestycyjnymi i remontowymi. Każde pozaplanowe zadanie, tak jak miało to miejsce w przypadku modernizacji przepompowni, ogranicza planowe działania inwestycyjne Spółki realizowane na rzecz i w interesie innych podmiotów. W najbliższych latach plan remontów ZWiK nie przewiduje wymiany przewodów wodno-kanalizacyjnych. Stąd też w praktyce, tak jak to miało miejsce w przypadku Spółdzielni, jeżeli inwestorowi zależy na szybkim podłączeniu do sieci i nie chce on czekać aż ZWiK lub gmina dozbiorą teren, na którym istniejąca sieć jest w złym stanie technicznym lub posiada niewystarczającą przepustowość, sam występuje on o wykonanie stosownych modernizacji i w warunkach technicznych określany jest wtedy jej zakres. Wszyscy inwestorzy traktowani są w

takiej sytuacji jednakowo. W przypadku braku uzbrojenia na danym terenie istnieje możliwość dozbudowania go przez zainteresowane podmioty w ramach inicjatyw lokalnych (część środków pokrywa budżet miasta) lub ze środków własnych.

Spółka ponadto podniosła m. in., iż:

- nieprawdziwy jest zarzut Spółdzielni o stosowaniu różnych praktyk wobec różnych inwestorów, m.in. Spółdzielni i WAM OR Szczecin; kanał odprowadzający ścieki z budynków WAM OR podłączony został do istniejącego już kanału sanitarnego (wybudowanego w latach 90-tych) i jest to podłączenie pośrednie i jedynie częściowe, do kanału zmodernizowanego przez Spółdzielnię, który jest kanałem tranzytowym,
- argumenty o stosowaniu różnych kryteriów wobec różnych podmiotów nie mają uzasadnienia w stanie faktycznym, a wynikają jedynie z braku regulacji rozliczeń między Spółdzielnią a WAM OR Szczecin, powstałych wskutek sprzedaży przez Spółdzielnię części należących do niej gruntów WAM OR; SM „KADET” uzyskała ze sprzedaży gruntu określone korzyści i winna się liczyć z konsekwencjami transakcji, m.in. w postaci wydania WAM OR warunków o przyłączeniu (...), uwzględniających warunki wydane wcześniej SM „KADET”,
- do kanału zmodernizowanego przez Spółdzielnię nie są podłączone ani inne obiekty, ani też inni użytkownicy; internat WAM podłączony jest do kanału, który ze zmodernizowanym kanałem nie ma nic wspólnego; budynki STBS-u również podłączone są do innego kanału i ścieki z nich transportowane są w zupełnie innym kierunku,
- w warunkach technicznych [REDAKOWANE] wydanych w dniu 27.08.1997r. nie były brane pod uwagę ścieki odprowadzane z osiedli Samosierry i Mierzyn w Szczecinie; nie jest też prawdą twierdzenie Spółdzielni, iż narzucono jej warunki techniczne w takim zakresie, aby ze zmodernizowanego kanału mogły korzystać inne podmioty, w tym Gmina Miasta Szczecin,
- obowiązek nieodpłatnego przekazania na rzecz przedsiębiorstwa wodociągowego sieci zmodernizowanej lub wybudowanej przez inwestora wynika z warunków technicznych,
- zmodernizowany kanał nie został przez Spółkę odebrany i nie nastąpiło jego przyjęcie na stan jej środków trwałych, bowiem Spółdzielnia nie wystąpiła o dokonanie odbioru końcowego kanału i jego przejęcia; prace wykonane przez Spółdzielnię nie zostały też zweryfikowane w aspekcie technicznym (brak protokołu przeglądu i odbioru technicznego), jak również finansowym,
- nie istnieje możliwość eksploatacji kolektora bez modernizacji pompowni; argument Spółdzielni, że ścieki są obecnie odbierane jest chybi-

ny, bowiem zarówno osiedle budowane przez Spółdzielnię, jak i WAM OR Szczecin jest jeszcze w trakcie realizacji i w związku z tym nie jest przepompowywana docelowa ilość ścieków,

- warunki dla WAM OR były wydawane w innym niż dla Spółdzielni stanie faktycznym (wydano je w dniu 3.11.1999r.), kiedy to funkcjonował już zmodernizowany przez SM „KADET” kanał, a nie była jeszcze wykonana modernizacja pompowni; w wydanych warunkach obowiązek modernizacji pompowni został nałożony również na WAM OR Szczecin,
- Spółka nie ma możliwości ingerowania w rozliczenia między poszczególnymi odbiorcami i nie uwzględnia ich przy wydawaniu warunków,
- żądanie przez SM „KADET” zwrotu kosztów poniesionych z tytułu przyśpieszenia inwestycji jest nieuzasadnione nie tylko wobec faktu, iż przejęcie na własność zmodernizowanych urządzeń i nie zaplanowana modernizacja przepompowni wiąże się z określonymi konsekwencjami finansowymi dla ZWIK, ale również wobec faktu, iż z analogicznym żądaniem SM „KADET” wystąpiła wobec WAM OR Szczecin.

Spółka oświadczyła ponadto, iż przejęcie własności urządzeń służących do doprowadzania i odprowadzania wody i ścieków nie jest warunkiem umownym, lecz wynika z przepisów bezwzględnie obowiązujących i jakkolwiek odrzuciła ona propozycję porozumienia ze Spółdzielnią, to w każdej chwili gotowa jest z zawrzeć z nią umowę o dostawę wody i odprowadzenie ścieków, nie stawiając żadnych dodatkowych warunków.

Do materiału dowodowego włączone zostało pismo Urzędu Miejskiego w Szczecinie [REDAKTION] z dnia 26.09.2000r., plan sieci wodociągowo-kanalizacyjnej na osiedlu przy ul. Łukasińskiego oraz mapkę kanalizacji sanitarnej i deszczowej przy tej ulicy, kopie: warunków ogólnych i technicznych przyłączenia do miejskiej sieci wod.-kan. znak Nr [REDAKTION] z dnia 10.03.1997r., wydanych Spółce „EUROPROJEKT”, pisma „EUROPROJEKT” z dnia 8.02.1997r. i z dnia 3.07.1997r., karty informacyjnej odbiorcy do warunków znak [REDAKTION] oraz rachunku [REDAKTION] z dnia 2.09.1997r.

ANALIZUJĄC ZEBRANY MATERIAŁ DOWODOWY ORGAN ANTYMONOPOŁOWY STWIERDZIŁ I USTALIŁ, CO NASTĘPUJE:

Po raz pierwszy „Warunki ogólne i techniczne przyłączenia do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej dla osiedla mieszkaniowego przy ul. Łukasińskiego-Brackiej w Szczecinie” (Nr TT-67/915/97), które miało liczyć 200 mieszkań, wydane zostały dla

„EUROPROJEKT” Sp. z o.o. w Szczecinie – inwestora zastępczego działającego na rzecz Spółdzielni – w dniu 10.03.1997r. Następnie, w związku ze zmianą planów inwestycyjnych, inwestor pismem z dnia 3.07.1997r. wystąpił do ZWIK o rozszerzenie wydanych warunków.

Nowe warunki, znak Nr [REDAKTOWANE] z dnia 27.08.1997r., zatwierdzone przez dyrektora ZWIK w dniu 1.09.1997r., zostały odebrane przez inwestora w dniu 2.09.1997r. Zawierały one między innymi ustalenia dodatkowe, zobowiązujące inwestora do:

- wymiany istniejącego kanału sanitarnego przy ul. Łukasińskiego od miejsca włączenia do ul. Brackiej z określeniem przekroju rur,
- wykonania bilansu ścieków dopływających do przepompowni przy ul. Łukasińskiego i dokonania wymiany pomp,
- ustalenia typu i rodzaju urządzeń z wydziałem eksploatacji,
- uwzględnienia możliwości odprowadzenia wód opadowych do cieku wodnego, po uprzednim uzyskaniu zgody ich właściciela.

Ponadto w punkcie 3 ppkt 15 tychże „Warunków...” zawarto zapis, iż „Nowo budowane przyłącza (do wodomierza w przypadku przyłącza wodociągowego i do pierwszej studzienki na przykanaliku w przypadku przyłącza kanalizacyjnego) i zewnętrzne sieci wod.-kan. należy nieodpłatnie przekazać ZWIK w Szczecinie protokołem PT”.

Jak już wskazano, poszerzone warunki ogólne i techniczne wydane zostały przez ZWIK – ówczesnie zakład budżetowy Gminy Miasta Szczecin, którego prawnym następcą jest Spółka – w dniu 27.08.1997r. na wniosek EUROPROJEKTU z dnia 8.02.1997r., skorygowany następnie pismem z dnia 3.07.1997r.

Ustalenia zawarte w „Warunkach...” organizowały wzajemną współpracę stron, na zasadach tamże określonych. Z chwilą otrzymania tego dokumentu Spółdzielnia miała więc pełną wiedzę i świadomość co do zakresu i skali ciężących na niej obowiązków, w tym również projektowo-inwestycyjnych oraz wynikających z zapisu punktu 3 ppkt 15.

Ustalenia te jednak zostały przyjęte przez inwestora, a tym samym i wnioskodawczynię, bowiem w zgromadzonym w sprawie materiale brak jest dowodów na to, aby

skarżąca przed rozpoczęciem procesu inwestycyjnego w jakikolwiek sposób kwestionowała treść „Warunków...” i dążyła do ich zmiany, uznając, że naruszają one jej interes prawny.

Należy zatem domniemywać, iż brak reakcji na tak sformułowane zasady współpracy wiązać się musiał z przyjęciem przez Spółdzielnię do założeń techniczno-ekonomicznych planowanego zamierzenia inwestycyjnego także nakładów związanych z modernizacją kanału, które ujęte być winny w kosztorysach i ostatecznie zaliczone do kosztów realizacji osiedla przy ul. Łukasieńskiego. „Warunki...” określające zasady wykonania inwestycji w zakresie sieci wodno-kanalizacyjnej i jej przyłączenia do sieci miejskiej oraz przejęcia części tej sieci przez skarżoną Spółkę nie pozostawiały bowiem w tej mierze żadnych wątpliwości, że inwestycja ta zostanie przekazana nieodpłatnie. W tej sytuacji i na tym etapie, nie mając żadnej gwarancji, ani zapewnień zwrotu chociażby części planowanych nakładów ze strony przyszłego kontrahenta musiano więc określić źródło ich pokrycia. Brak działań ze strony skarżącej, mających na celu zmianę zasad współpracy, pozwalają więc na przyjęcie założenia, że nie były nim przewidywane środki uzyskane w przyszłości od ZWiK.

Po wydaniu „Warunków...”, na podstawie ustaleń w nich zawartych, opracowana została dokumentacja, uzgodniona ze Spółką i przez nią zatwierdzona. Dowodzi tego m.in. to treść pisma ZWiK z dnia 13.01.1999r., skierowanego do WAM OR Szczecin.

Rozpoczęta została budowa osiedla mieszkaniowego dla SM „KADET”, które docelowo liczy [REDAKTOWANE] lokale. Na działce gruntowej należącej do Spółdzielni budowę domów wielorodzinnych (docelowo [REDAKTOWANE] lokali) rozpoczął WAM OR Szczecin. Spółdzielnia i WAM OR Szczecin ustaliły między sobą notarialnie zobowiązania w zakresie partycypowania w kosztach zarówno sieci wewnętrznej, jak i kolektora sanitarnego. W międzyczasie WAM OR Szczecin odkupił od Spółdzielni część działki, na której realizowana była budowa osiedla. Obecnie, wobec braku zgodności co do zakresu partycypowania w kosztach przebudowy kolektora sanitarnego Spółdzielnia wystąpiła przeciwko WAM OR Szczecin na drogę sądową.

Mając na uwadze datę przyjęcia przez Spółdzielnię warunków ogólnych i technicznych, znak [REDAKTOWANE], z dnia 27.08.1997r. oraz złożenia wniosku o wszczęcie postępowania antymonopolowego, kwestią o podstawowym znaczeniu, którą należało rozstrzygnąć przy rozpatrywaniu zaistniałego sporu, stała się instytucja przedawnienia.

W myśl art. 21 ust. 1 ustawy antymonopolowej, postępowania w przypadkach wskazanych w tej ustawie nie wszczyna się jeżeli do końca roku, w którym zaprzestano praktyki upłynął rok. Zapis powyższy został powtórzony w art. 93 aktualnie obowiązującej ustawie z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie [...] Dla prawidłowego stosowania tego przepisu kluczowego znaczenia nabiera więc określenie, w sposób nie budzący wątpliwości, daty zakończenia, zarzucanego we wniosku, nadużywania pozycji dominującej przez skarżonego dostawcę.

Zgodnie z aktualnym orzecznictwem Sądu Antymonopolowego, w tym wyrokiem z dnia 27.09.2000r., sygn. akt. XVII Ama 97/99, odnoszącym się między innymi do powyższej kwestii przyjęto, iż *„w odniesieniu do praktyki zdefiniowanej art. 5 ust 1 pkt 6 ustawy antymonopolowej polegającej na narzucaniu przez podmiot posiadający pozycję dominującą uciążliwych warunków umowy o trwaniu praktyki można mówić jedynie do czasu zawarcia przez strony umowy zawierającej taki warunek. Po zawarciu umowy nie można już mówić o „narzucaniu” bowiem w tym czasie uciążliwy warunek już stał się treścią umowy. [...]. Pokrzywdzony przez stosowanie praktyki ma zatem najpóźniej w dacie zawarcia umowy pełną świadomość co do ewentualnego uciążliwego charakteru warunków zawartej umowy i ma możliwość podjęcia działań chroniących jego prawa.”*

Tak więc, kierując się powyższą interpretacją sądu, należy przyjąć, iż w niniejszym sporze narzucanie uciążliwych warunków określonych w dokumencie *„Warunki ogólne i techniczne ...”* mogło mieć miejsce jedynie do dnia ich przyjęcia, w miesiącu wrześniu 1997r., bowiem w dniu 2.09.1997r. gotówką opłacono rachunek za wydane *„Warunki...”*, nie wnosząc przy tym żadnych zastrzeżeń co do ich treści.

Tym samym, zgodnie z powołanym już wyżej zapisem art. 21 ust. 1 ustawy antymonopolowej skarżącemu przysługiwał okres 16 miesięcy na złożenie wniosku o wszczęcie sformalizowanego postępowania antymonopolowego, bowiem ostateczny termin na jego wniesienie upłynął 31.12.1998r. W tym czasie wnioskodawca nie skorzystał z możliwości podjęcia działań chroniących jego prawa, wynikających z obowiązującej ustawy o przeciwdziałaniu [...]. Wszczęcie postępowania antymonopolowego nastąpiło w dniu 31.07.2000r., czyli przeszło półtora roku po upływie terminu przedawnienia.

Ponadto, w niniejszym sporze należy wskazać również na następującą okoliczność. Ustawa z dnia 15.12.2000r. o ochronie interesu konsumentów, co jednoznacznie wynika z przepisu art.1 ust. 1, jak też poprzednio obowiązująca ustawa o przeciwdziałaniu praktykom [...] ma na celu ochronę interesu ogólnospołecznego. Publicznoprawny charakter ustawy uzasadnia przyjęcie stanowiska, że nie wszystkie zachowania przedsiębiorcy, nawet formalnie podlegające literze tego aktu uzasadniają uruchomienie jej instrumentów. Celem ustawy nie jest bowiem bezpośrednia ochrona praw podmiotowych uczestników rynku dotkniętych działaniami mającymi postać praktyk monopolistycznych. Tak więc podstawą do zastosowania przepisów tej ustawy jest stwierdzenie i ustalenie, że w danym sporze doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego.

W ocenie organu antymonopolowego rozpoznawana sprawa dotyczy natomiast w istocie swej, sporu cywilnoprawnego o charakterze indywidualnym, powstałego wyłącznie pomiędzy Wnioskodawczynią a Spółką, którego przedmiotem jest kwestia prawidłowości wykonania modernizacji kanału sanitarnego przy ul. Łukasieńskiego, jak również wielkości kosztów poniesionych przez wnioskodawcę w tym zakresie. Okoliczności sprawy nie wskazują również w żaden sposób, żeby te kwestionowane działania były podważane przez szerszy krąg uczestników rynku, tj. przez inne podmioty korzystające z usług skarżonego dostawcy. Nie sposób tym samym podzielić uznać stwierdzenie wnioskodawcy iż wprowadzenie dodatkowych ustaleń do „Warunków ogólnych i technicznych ..” przesądza o uciążliwości tych warunków dla wszystkich członków Spółdzielni, bowiem to nie oni są stroną w przedmiotowym sporze.

Organ antymonopolowy, z uwagi na publicznoprawny charakter ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie jest powołany do rozstrzygania sporów pomiędzy poszczególnymi, pojedynczymi podmiotami, kompetencje takie posiadają natomiast sądy powszechne. Dlatego też nie ma żadnych przeszkód by wnioskodawca, który uznał, iż doszło do naruszenia jego praw, dochodził roszczeń na drodze sądowej, przed właściwym sądem powszechnym, tak jak to zresztą sugeruje skarżona Spółka.

Mając więc na uwadze, że w przedmiotowym sporze postępowanie antymonopolowe nie mogło być wszczęte po wskazanej wyżej dacie i tym samym upłynął termin

przedawnienia, jak też w niniejszej sprawie nie stwierdzono i nie udowodniono naruszenia interesu publicznoprawnego, organ antymonopolowy orzekł jak w sentencji.

2014. PREZESA URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI I KOOPERACJI
WYKONAWCZY DELEGACJI W GDAŃSKU
Roman Janusz
Roman Janusz

Pouczenie: Od niniejszej decyzji przysługuje stronom prawo wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego, za pośrednictwem Delegatury UOKiK w Gdańsku, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.